

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1.–30.9.2023

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut alenivat lakimuutoksen myötä 1.3.2023 alkaen, minkä johdosta asiakasmaksutuotot laskevat arviolta noin 0,7 M euroa koko vuoden osalta. Samalla palvelusetelikustannukset nousivat ja kasvu on arviolta noin 0,45 M euroa koko vuoden osalta.

Elokuussa 2022 voimaan tullut lakimuutos lapsen oikeudesta tarvitsemaansa tukeen on lisännyt avustajien tarvetta. Kustannusnousu tästä johtuen on arviolta 1,5 M euroa vuoden 2023 osalta. Kotihoidon tuen kustannuksien ennustetaan nousevan 0,5 M euroa koko vuoden osalta.

Varhaiskasvatuksen sairauspoissaolot ovat olleet edelleen korkealla tasolla ja sijaismäärärahoihin voi tulla ylitystä. Varahenkilöstön määrää kasvatettiin kevään aikana lisäämällä 12 varahenkilöä. Tällä hetkellä varahenkilöitä on yhteensä 30.

Palvelujen kysyntä vaihtelee alueittain ja suurin pula hoitopaikoista on eteläisessä Kuopiossa. Saaristokaupungin paikkapulaan vuokrattiin elokuussa 2023 lisätilaa neljän ryhmän verran.

Perusopetuksen ja lukiopalveluiden osalta ei toimintakustannuksissa ole merkittäviä muutoksia talousarvioon nähden.

Lautakunta hyväksyi talousarviomuutoksen varhaiskasvatuksen ylitysten osalta.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentaminen voi lisätä varhaiskasvatukseen osallistumista ja siten tarvetta lisähenkilöstölle sekä -tiloille. Lisäksi maailman epävakaa tilanne voi lisätä maahanmuuttajien ja pakolaisten määrää varhaiskasvatustalouksissa.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen on vaikeaa henkilöstön suuren sairauspoissaolomäärän ja sijaisten saatavuuden vaikeuden vuoksi. Henkilöstön poissaolot ovat vaikeuttaneet niin palvelun järjestämistä kuin henkilöstön täydennyskoulutuksiin osallistumista. Kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus on heikkoa, mikä osaltaan heikentää varhaiskasvatuksen laatua.

Koronapandemia ja maailmantilanne ovat pitkäkestoisesti vaikuttaneet lasten ja nuorten hyvinvointiin ja käyttäytymiseen. Uudenlaiset ja moninaiset tarpeet sekä resurssien riittämättömyys aiheuttavat riskin strategisten tavoitteiden saavuttamiselle. Myös laaja palveluverkko aiheuttaa riskin laadukkaan palvelun tuottamiselle, sillä sijaisia ja kelpoista henkilöstöä ei kaikkialle ole saatu. Lisäksi laaja verkko aiheuttaa osaltaan riskin resurssien riittävyydelle ja siten tavoitteiden toteutumiseksi.

Henkilöstön saatavuuden heikentyminen näkyy laajemminkin opetuspalveluissa. Erityisesti reuna-alueiden rekrytoinnit ovat osittain pitkittyneet ja kelpoisen henkilöstön saanti vaikeutunut, varsinkin määräaikaisiin tehtäviin. Vuoden aikana on syntynyt uusi ilmiö, kun opettajan virkoihin ei ole saatu edes ei-kelpoisia hakijoita useidenkaan rekrytointikierrosten tuloksena. Koulunkäynninohjaajien irtisanoutuminen on lisääntynyt, koska työllisyysmahdollisuudet esimerkiksi terveydenhuollossa tai varhaiskasvatuksessa on hyvät. Osasyynä irtisanoutumisiin voi olla se, että pääosalla koulunkäynninohjaajista ei ole täyttä viikkotuntimäärää vaan he työskentelevät osa-aikaisina. Tukea tarvitsevien määrän kasvu sekä koulunkäynninohjaajien lomautuksista luopuminen on aiheuttanut riskin koulunkäynninohjaajille varatun määrärahan ylittymisestä.

Pitkittyneestä sotatilanteesta johtuen perusopetukseen valmistavia luokkia joudutaan aiemmasta suunnitelmasta poiketen jatkamaan pidemmäksi ajaksi.

Syksyllä jouduttiin nopealla aikataululla käynnistämään kaksi uutta TUV-ryhmää, S2 eli suomi toisena kielenä -TUV ja pajamuotoinen TUV. Näihin ei voitu varautua talousarvion laadinnan yhteydessä ja ne aiheuttavat lisäkustannuksia koulutuksen järjestäjälle.

Kasvu ja oppiminen palvelualue	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	Ennuste 2023	Muutos Enn.	Enn/ tp 22
Myyntituotot	3 169 765	2 896 782	3 162 000	3 162 000	0	9 %
Maksutuotot	5 428 016	5 058 749	4 686 000	3 986 000	-700 000	-21 %
Tuet ja avustukset	6 127 615	5 583 996	5 530 000	5 530 000	0	-1 %
Vuokratuotot	339 946	373 760	381 000	381 000	0	2 %
Muut toimintatuotot	70 261	56 668	66 000	66 000	0	16 %
TOIMINTATUOTOT YHT.	15 135 603	13 969 956	13 825 000	13 125 000	-700 000	-6 %
Henkilöstökulut	-124 095 391	-127 211 701	-137 158 800	-138 658 800	-1 500 000	9 %
Palvelujen ostot	-43 799 392	-46 890 411	-47 838 000	-48 288 000	-450 000	3 %
Tarvikkeet	-3 226 973	-3 487 201	-3 921 000	-3 921 000	0	12 %
Avustukset	-4 364 383	-4 476 675	-4 362 000	-4 862 000	-500 000	9 %
Vuokrat	-50 399 079	-53 758 510	-58 155 000	-58 155 000	0	8 %
Muut toimintakulut	-118 471	-19 928	-164 700	-164 700	0	726 %
TOIMINTAKULUT YHT.	-226 003 689	-235 844 426	-251 599 500	-254 049 500	-2 450 000	8 %
TOIMINTAKATE	-210 868 086	-221 874 470	-237 774 500	-240 924 500	-3 150 000	9 %

Varhaiskasvatus	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	Ennuste 2023	Muutos Enn.	Enn/ tp 22
Myyntituotot	184 231	275 281	205 000	205 000	0	-26 %
Maksutuotot	4 940 697	4 242 604	4 146 000	3 446 000	-700 000	-19 %
Tuet ja avustukset	404 639	794 346	554 000	554 000	0	-30 %
Vuokratuotot	7 461	6 693			0	-100 %
Muut toimintatuotot	1 740	1 974			0	-100 %
TOIMINTATUOTOT YHT.	5 538 767	5 320 898	4 905 000	4 205 000	-700 000	-21 %
Henkilöstökulut	-44 785 870	-47 199 387	-50 951 500	-52 451 500	-1 500 000	11 %
Palvelujen ostot	-21 379 095	-23 594 575	-24 093 000	-24 543 000	-450 000	4 %
Tarvikkeet	-485 914	-437 439	-509 000	-509 000	0	16 %
Avustukset	-4 286 691	-4 336 175	-4 200 000	-4 700 000	-500 000	8 %
Vuokrat	-14 329 802	-15 211 653	-16 339 000	-16 339 000	0	7 %
Muut toimintakulut	-20 676	11 139	-32 000	-32 000	0	-387 %
TOIMINTAKULUT YHT.	-85 288 048	-90 768 090	-96 124 500	-98 574 500	-2 450 000	9 %
TOIMINTAKATE	-79 749 281	-85 447 191	-91 219 500	-94 369 500	-3 150 000	10 %

Perusopetus	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	Ennuste 2023	Muutos Enn.	Enn/ tp 22
Myyntituotot	2 351 594	2 258 123	2 505 000	2 505 000	0	11 %
Maksutuotot	458 867	457 440	468 000	468 000	0	2 %
Tuet ja avustukset	4 315 506	3 190 234	3 899 000	3 899 000	0	22 %
Vuokratuotot	306 326	329 686	327 000	327 000	0	-1 %
Muut toimintatuotot	31 042	23 749			0	-100 %
TOIMINTATUOTOT YHT.	7 463 335	6 259 232	7 199 000	7 199 000	0	15 %
Henkilöstökulut	-61 382 809	-61 693 242	-69 008 000	-69 008 000	0	12 %
Palvelujen ostot	-19 642 813	-20 202 935	-21 067 000	-21 067 000	0	4 %
Tarvikkeet	-2 164 794	-1 960 863	-1 917 000	-1 917 000	0	-2 %
Avustukset	-49 942	-100 000	-100 000	-100 000	0	0 %
Vuokrat	-29 991 100	-31 365 028	-33 758 000	-33 758 000	0	8 %
Muut toimintakulut	-17 099	-22 656	-29 000	-29 000	0	28 %
TOIMINTAKULUT YHT.	-113 248 557	-115 344 724	-125 879 000	-125 879 000	0	9 %
TOIMINTAKATE	-105 785 222	-109 085 492	-118 680 000	-118 680 000	0	9 %

Nuorisopalvelut	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	Ennuste 2023	Muutos Enn.	Enn/ tp 22
Myyntituotot	23 964	37 229	3 000	3 000	0	-92 %
Maksutuotot	19 432	22 272	47 000	47 000	0	111 %
Tuet ja avustukset	451 546	341 724	241 000	241 000	0	-29 %
Vuokratuotot	4 605	6 442	19 000	19 000	0	195 %
Muut toimintatuotot	22 747	25 732	66 000	66 000	0	156 %
TOIMINTATUOTOT YHT.	522 294	433 399	376 000	376 000	0	-13 %
Henkilöstökulut	-1 980 768	-1 937 982	-2 178 400	-2 178 400	0	12 %
Palvelujen ostot	-304 274	-298 102	-342 000	-342 000	0	15 %
Tarvikkeet	-85 173	-88 150	-85 000	-85 000	0	-4 %
Avustukset	-750	-2 000	-35 000	-35 000	0	1650 %
Vuokrat	-1 907 127	-1 944 364	-1 861 000	-1 861 000	0	-4 %
Muut toimintakulut	0	-1 332	-15 000	-15 000	0	1026 %
TOIMINTAKULUT YHT.	-4 278 092	-4 271 930	-4 516 400	-4 516 400	0	6 %
TOIMINTAKATE	-3 755 798	-3 838 531	-4 140 400	-4 140 400	0	8 %

Lukiopalvelut	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	Ennuste 2023	Muutos Enn.	Enn/ tp 22
Myyntituotot	559 551	301 766	228 000	228 000	0	-24 %
Maksutuotot	9 021	336 433	25 000	25 000	0	-93 %
Tuet ja avustukset	879 039	786 354	641 000	641 000	0	-18 %
Vuokratuotot	21 554	30 939	35 000	35 000	0	13 %
Muut toimintatuotot	14 732	5 212			0	-100 %
TOIMINTATUOTOT YHT.	1 483 897	1 460 704	929 000	929 000	0	-36 %
Henkilöstökulut	-12 572 889	-12 613 942	-14 164 200	-14 164 200	0	12 %
Palvelujen ostot	-2 032 630	-2 397 676	-2 015 000	-2 015 000	0	-16 %
Tarvikkeet	-473 069	-978 403	-1 391 000	-1 391 000	0	42 %
Avustukset	0	-2 000	0	0	0	-100 %
Vuokrat	-3 811 605	-4 793 206	-6 022 000	-6 022 000	0	26 %
Muut toimintakulut	-80 696	-7 047	-86 000	-86 000	0	1120 %
TOIMINTAKULUT YHT.	-18 970 889	-20 792 275	-23 678 200	-23 678 200	0	14 %
TOIMINTAKATE	-17 486 992	-19 331 571	-22 749 200	-22 749 200	0	18 %

Johdon tukipalvelut	TP 2021	TP 2022	TA+TAMU 2023	Ennuste 2023	Muutos Enn.	Enn/ tp 22
Myyntituotot	28 532	0	0	0	0	
Maksutuotot	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	1 792	2 103	2 000	2 000	0	-5 %
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	
Muut toimintakulut	0				0	
TOIMINTATUOTOT YHT.	30 325	2 103	2 000	2 000	0	-5 %
Henkilöstökulut	-1 216 798	-1 053 093	-676 600	-676 600	0	-36 %
Palvelujen ostot	-139 033	-70 982	-89 000	-89 000	0	25 %
Tarvikkeet	-8 348	-10 510	-7 000	-7 000	0	-33 %
Avustukset	-27 000	-27 000	-27 000	-27 000	0	0 %
Vuokrat	-184 830	-171 071	-175 000	-175 000	0	2 %
Muut toimintakulut	0	0	-700	-700	0	
TOIMINTAKULUT YHT.	-1 576 009	-1 332 656	-975 300	-975 300	0	-27 %
TOIMINTAKATE	-1 545 685	-1 330 553	-973 300	-973 300	0	-27 %

Tunnusluvut

Suorituskykymittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	Tavoite 2023	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023
Päiväkotien täyttöaste / haja-asutusalue (%) 🌟	92	90	96	92	93	93
Päiväkotien täyttöaste / taajama-alue (%) 🌟	93	91	99	97	98	96

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	Tavoite 2023	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023
Varhaiskasvatuksen toimintamenot 0–6-vuotiaista lasta kohden (€) 🌟	11 491	11 680	12 271	2 897	6 402	9 860

Vaikuttavuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	Tavoite 2023	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023
Varhaiskasvatukseen osallistuminen 0–6-vuotiaista (%) 🌟	75,5	78,5	74,0	77,3	78,4	77,2

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	Tavoite 2023	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023
Päivähoidon tilojen määrä (m ²)	52 789	50 397	53 993	52 591	52 591	52 591
Päivähoidon tilojen määrä (m ² /lapsi)	13	12	13	12	12	12
Kunnallisessa päiväkotihoidossa olevien lasten määrä	4 097	4 060	4 150	4 228	4 302	4 257
Yksityisessä päiväkotihoidossa olevien lasten määrä	1 201	1 341	1 200	1 386	1 394	1 358
Kunnallisessa perhepäivähoidossa olevien lasten määrä	261	225	250	210	211	204
Yksityisessä perhepäivähoidossa olevien lasten määrä	47	39	40	37	37	36
Hoidossa olevien lasten määrä yhteensä	5 606	5 665	5 640	5 861	5 944	5 855
Kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki Kelalle (lasten määrä)	1 351	1 335	1 330	1 193	1 232	1 394

Tunnusluvut

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	Tavoite 2023	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023
Perusopetuksen toimintamenot euroa per 7–15-vuotias lapsi (€)	9 989	10 189	10 958	2 448	5 612	8 268
★						

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	Tavoite 2023	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023
Oppilasmäärä 20.9.	10 780	10 899	10 899	10 899	10 899	11 082
Luokkamuotoisen erityisopetuksen oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä (%)	4,8	4,5	4,8	4,5	4,5	4,9
Opetusryhmän keskipääte 1 - 6 luokilla	17,0	17,1	17,2	17,2	17,2	
Opetusryhmän keskipääte 7 - 9 luokilla	19,0	18,9	18,9	18,8	18,8	
Yleisopetuksen tuntimäärä / oppilas	1,80	1,81	1,81	1,81	1,81	
Tilojen määrä (m ² / oppilas)	13	13	14	14	14	13
Nuorisopalveluiden asiakaskäynnit (kpl)	145 000	160 364	215 000	35 312	96 254	133 233
Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä	300	340	300	52	250	300
Nuorisopalveluiden bruttokustannus (€ / asiakaskäynti)	25	25	19	31	24	26
Nuorisopalveluiden tilojen määrä (m ²)	9 577	9 533	9 997	9 997	9 997	9 997

Tunnusluvut

Mittari	TP 2021	TP 2022	Tavoite 2023	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023
---------	---------	---------	--------------	-----------	-----------	-----------

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	Tavoite 2023	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023
Valtionosuuteen oikeuttava painotettu opiskelijamäärä	2 518	2 536	2 536	2 493	2 493	2 596
Kahden tutkinnon koulutuksen opiskelijamäärä	137	210		212	212	279
Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen hakevien määrä (%)	62	68	85	68	68	68
Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen päässeiden määrä (%)	52	50	52	50	50	50
Vieraskuntalaisten osuus lukion aloittaneista (%)	18	20	15	20	20	22
Ensisijaisten hakijoiden määrä / lukion aloituspaikat (%)	111	100	103	100	100	100
Päivälukion kaikkien kurssien lukumäärä (kpl)	2 703	3 234	2 341	3 234	3 234	3 248
Bruttokustannus € / opiskelija, kaikki vuosikurssit	7 353	7 995	9 067	2 246	4 639	6 243
Lukioiden tilojen määrä (m ²)	18 765	24 257	25 424	25 423	25 423	25 423
Tilojen määrä (m ² / opiskelija)	8	10	10	10	10	10